

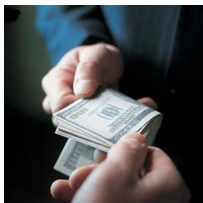
Độc tài và tham nhũng

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc
Thứ Tư, 28 Tháng 9 Năm 2011 07:01

Các chế độ độc tài thường tạo ra huy động vốn chúng ta khi chúng ta tiêu diệt. Ngay cả khi chúng ta mất lòng tin vào nó đó tiêu diệt thì thường, bên cạnh chúng, cũng đã có sự mất lòng tin do chúng ta đào rui.

Chúng ta đào huy động bằng cách nào đó? Có nhiều cách, nhưng cách phổ biến nhất là tham nhũng.

Ở đây, có một ý tưởng của độc tài như sau:

Thứ nhất, tham nhũng là một trong những hình thức phổ biến của nhân loại. Có lẽ không ở đâu và không thời nào lại không có tham nhũng. Hai nguyên nhân chính của tham nhũng là lòng tham và quyền lực. Lòng tham thì gần như vô hạn và lòng tham của con người; còn quyền lực thì gần như vô hạn và quan hệ giữa người và người. Khi con người tập hợp lại thành một cộng đồng, dù như thế nào, ý niệm về quyền lực cũng bắt đầu xuất hiện. Bởi vậy, ngay từ rất sớm, nhân loại đã biết sự đồng luật pháp để hạn chế lòng tham và hạn chế quyền lực, qua đó, hạn chế cả tham nhũng. Nhưng luật pháp lại do con người đặt ra và thực thi. Tham nhũng, do đó, khó mà bắt đầu từ một chế độ.

Thứ hai, nếu tham nhũng là hình thức phổ biến thì sự khác biệt giữa xã hội này và xã hội khác chỉ là mức độ. Không ai nghĩ cho các nước dân chủ, ngay cả dân chủ nhất, lại không có tham nhũng. Mỹ, Úc và nhiều quốc gia Tây phương, lâu lâu báo chí lại phanh phui ra vài vụ tham nhũng, đặc biệt trong ngành công an. Họ như ai cũng biết: sự tồn tại dài dòng của vận chuyển buôn bán ma túy, không nhiều thì ít, cũng đáng để cho những công nhân nào đó. Bởi vậy họ như chính phủ nào cũng đều quan tâm đến việc công nhân thanh tra trong nội bộ ngành công an. Nhưng nếu công an chỉ làm việc thì khó bắt đầu từ một chế độ hoàn toàn vận hành tham nhũng.

Thứ ba, tuy các nước dân chủ cũng có tham nhũng, nhưng họ như ai cũng thấy không ở đâu vận hành tham nhũng lại trở nên nghiêm trọng như các quốc gia độc tài. Điều này có thể dễ dàng chứng minh bằng thực tiễn là vận hành lý luận. Một là, nếu tham nhũng gần như vô hạn và quyền lực thì quyền lực càng bị giám sát, tham nhũng sẽ càng giảm thiểu. Hai là, nếu quyền lực gần như vô hạn và luật pháp thì ở đâu luật pháp càng minh bạch thì vận hành tham nhũng càng ít có cơ hội nảy nở. Ba là, nếu

tham nhũng gần liền với lòng tham thì các xã nghèo (thậm chí cũng là xã độc tài), người ta càng khó tìm kiếm cơ hội quyên rũ của sự tham nhũng. Tại sao, ở Tây phương, khi lái xe quá tốc độ, công nhân, bộ công an sát công nhân lái, bộ không dám dúi vào tay hay túi công an sát vào công đồ để khi bộ phạt? Trừ lái: tài bộ n số. Tại sao bộ n số? Trừ lái: bộ có thể bộ bắt với tài dút lót, và trong trường hợp đó, hình phạt số n ng n h n r t nhĩ u. Nhìn từ góc độ công an sát, tại sao công an sát Tây phương thậm chí không dám ngửa tay nh n h i i ki u nh v y? Câu trả lời cũng rất đơn giản: Số tiền y quá nhỏ so với lợi ích của họ. Vì quá nhỏ, không ai dám liều lĩnh hay dúi dọt tiền phiêu lưu. Như vậy, bộ chỉ cần tham nhũng bao nhiêu cũng là một số tính toán. Khi số lái do tham nhũng mang lại nhiều hơn các nguy cơ họ phải đối diện, người ta sẽ tham nhũng: Các công nhân độc tài thậm chí cung cấp đầy đủ các điều kiện để tham nhũng phát triển và hoành hành.

Thật ra, một mặt, tham nhũng trong trường hợp các nước độc tài hơn các nước dân chủ, mặt khác, giữa các nước độc tài, mức độ tham nhũng cũng khác nhau. Trong bài báo “Sources of corruption in authoritarian regimes”, đăng trên Social Science Quarterly số 1, ra vào tháng 3 năm 2010, Eric Chang thuộc Đại học Michigan State và Mariam A. Golden thuộc Đại học California ở Los Angeles, khảo sát hơn 40 chế độ độc tài khác nhau và phát hiện ra một số điểm chung. Một, các chế độ độc tài cá nhân (personalistic hay personalistic-hybrid regime) thậm chí tham nhũng hơn các chế độ độc tài đảng trị (single-party) hoặc quân phiệt (military regime). Hai, chế độ càng yếu kém bao nhiêu càng tham nhũng bấy nhiêu.

Theo mô hình này, Việt Nam thuộc chế độ độc tài đảng trị. Không một chế độ tham nhũng, Việt Nam được xem là chế độ hơn mặt số quốc gia độc tài cá nhân ở châu Phi. Điều này phù hợp với các bằng chứng hàng do từ chính Minh Bạch Quốc tế (Transparency International) thực hiện hàng năm. Ví dụ, theo số liệu mới nhất, Việt Nam đứng hàng thứ 116 trên tổng số 178 quốc gia theo chỉ số tham nhũng. Báo cáo cũng nhận thấy rằng là so với năm trước, mức độ tham nhũng ở Việt Nam vào năm 2010 còn tệ hơn năm 2009.

Điều cần chú ý là các bằng chứng hàng thậm chí căn cứ vào dữ liệu của các doanh nhân và thậm chí dân trong môi trường. Ở đây, chúng ta thấy kết quả sẽ rất đáng kinh ngạc. Nó thậm chí “lạc quan” hơn là số liệu. Lý do, thậm chí là vì, không phải ai cũng dám tiết lộ chuyện tham nhũng. Khác với các tài liệu khác, tham nhũng được tiến hành với số đảng lừa dối cả hai phía: người hành và người nhận tiền. Bởi vậy, người ta sẽ có khuynh hướng bao che cho nhau. Lý do thứ hai là tùy văn hóa. Có những văn hóa xem tham nhũng là điều xấu xa và bắt buộc chấp nhận. Nhưng cũng có những văn hóa xem việc tham nhũng như một trong những cách giao tiếp và làm ăn, cho nên, trên nguyên tắc, nó có thể chấp nhận được nếu người ta không phải trả một cái giá quá đắt. Ví dụ, ở Việt Nam, đi làm một thủ tục gì đó, người dân thậm chí dút lót một ít tiền cho công an hoặc cán bộ. Nhiều người chấp nhận chuyện đó vì nếu nó, công việc được tiến hành trôi chảy và nhanh chóng hơn. Nói cách khác, họ nhìn nhận chuyện tham nhũng như một góc độ “business” chứ không phải từ góc độ đạo đức. Do đó, trong một cuộc điều tra hay thăm dò dữ liệu, số liệu tham nhũng ở Việt Nam sẽ tiếp tục giảm xuống.

Lưu ý điểm cho các chế độ yếu kém thậm chí tham nhũng nhiều hơn các chế độ được kéo dài cũng nên được hiểu một cách linh hoạt. Ví dụ, so với nhiều chế độ độc tài khác, chế độ công nhân ở Việt Nam thuộc loại thấp. Nếu tính từ năm 1945 đến thì nó đã gần 70 tuổi. Nhưng với tâm lý thì sau sự sụp đổ của các chế độ công nhân ở Nga và Đông Âu rõ ràng là giới lãnh đạo Việt Nam sống trong trạng thái tâm lý phức tạp hơn công nhân nước ngoài. Họ không biết

Đặc tài và tham nhũng

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Tư, 28 Tháng 9 Năm 2011 07:01

chính để sự sụp đổ lúc nào. Do đó, hầu như ai cũng lo vết càn nhiễu càng tồi. Và chuyển ra ngoài càng nhiễu càng tồi. Bởi vậy, không phải ngẫu nhiên mà mức độ tham nhũng không ngừng không giảm mà còn có khuynh hướng càng ngày càng tăng. Lớn ăn lớn. Nhỏ ăn nhỏ. Ở đâu cũng có tham nhũng.

Thật ra, chính bản thân những sự tham nhũng tràn lan như vậy, đang Càng sâu và chính quyền Việt Nam đang tự đào huyệt cho mình.

Còn nói ngay là tham nhũng thì nó không đến đến cách mạng. Trạng thái tham nhũng là một thái độ ngỗ, do đó, tuy thời thế cho đến thế thì vô cùng lớn, nhưng với từng cá nhân, người ta hiếm khi thấy quá bức bối để có thể vùng dậy. Đó là lý do chính khiến người dân nhiễu người có thể chịu đựng và sống chung với tham nhũng từ năm này qua năm khác, thế hệ này sang thế hệ khác, thế mớ, thế hệ này sang thế hệ khác. Tuy nhiên, đối với Việt Nam, tham nhũng lại có tác động sâu sắc ở khía cạnh khác: nó phá vỡ những huy vọng thối mà đang Càng sâu và tô vẽ cho mình lâu nay. Đang yêu nước ư? - Người ta chỉ thấy tham nhũng. Đang yêu dân và lo cho dân ư? - Người ta chỉ thấy tham nhũng. Đang anh hùng và sáng suốt ư? - Người ta chỉ thấy tham nhũng. Đang là người duy nhất có khả năng lãnh đạo đến thế để thoát khỏi nghèo đói ư? - Người ta chỉ thấy tham nhũng.

Một đi những huy vọng thối ư là một gợn hạt sạn mớ nhụy trong công cộng của đang công sự. Hơn nữa còn có súng.

Những súng công quân đội và công an ở Tunisia, Ai Cập và Libya vừa rồi rõ ràng là không đến sự công bố của Zine el-Abidine Ben Ali, Hosni Mubarak và Muammar Gadhafi.